GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ה, 2025
מספר השאלון: 011291
שם התלמיד/ה: _____

עברית: לשון

שאלון מותאם

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק א – תחביר
פרק ב – מערכת הצורות
יש לבחור באחד הפרקים – 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר (עמ' 4–5).
ד. הוראה מיוחדת: יש להקפיד על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.
שימו לב: שאלון זה מיועד אך ורק לתלמידים הלומדים במסגרת "סמסטר ראשון כבר בתיכון"
שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק א: תחביר

(100 נקודות)

לפניכם שני פרקים: פרק א – תחביר ופרק ב – מערכת הצורות.

בחרו ב**פרק שלמדתם**: פרק א – תחביר **או** פרק ב – מערכת הצורות.

בפרק שבחרתם ענו על השאלות לפי ההוראות.

ציינו את שם הפרק שבחרתם: _____

בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 1–5 (לכל שאלה – 25 נקודות).

שימו לב: • בכל שאלה שתבחרו, ענו על כל הסעיפים.

- תוכלו להיעזר בדף העזר (עמ' 4–5).

---

1. (25 נקודות)

א. לפניכם שלושה משפטים.

(1) **אומנם גם בעבר הופץ מידע שקרי, אולם בימינו השקרים מופצים במהירות רבה יותר.** _____

(2) **אם אנו שומעים משהו פעמים רבות, אנחנו מתחילים להאמין שהוא האמת.** _____

(3) **באמצעות האינטרנט מתאפשרות צפייה בסרטונים וקריאת מאמרים בכל נושא.** _____

- כתבו ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.
- אם המשפט מורכב, תחמו את הפסוקית או הפסוקיות שבו, וכתבו מעל כל פסוקית את התפקיד התחבירי שלה; אם המשפט הוא משפט איחוי, תחמו את איבריו.
- באחד המשפטים יש חלק כולל.

העתיקו את החלק הכולל, וכתבו את התפקיד התחבירי שלו.

החלק הכולל: _____

התפקיד התחבירי: _____

ב. לפניכם משפט מורכב.

מאחר שאנחנו לא נחשפים כמעט לעמדות שונות משלנו, הסובלנות שלנו כלפי עמדות כאלה מועטה.

המירו את המשפט במשפט איחוי שיבטא את אותו קשר לוגי.

2. (25 נקודות)

א. לפניכם משפט פשוט שהחלקים התחביריים בו נתחמו.

ציינו מעל כל חלק את התפקיד התחבירי שלו.

(בשאלון כל חלק תחום במסגרת, ובחלק מן המסגרות יש מסגרת פנימית; כאן המסגרות מסומנות בסוגריים מרובעים.)

[[רוב] הגולשים] [ברשתות [החברתיות]] [נחשפים] [יום־יום] [לידיעות [חדשותיות]].

ב. לפניכם שני משפטים מורכבים.

(1) **ידוע שבעת האחרונה כולנו צורכים מידע רב מן הרשתות החברתיות.**

(2) **החוקרים טענו: "ההפצה של ידיעות מזויפות מהירה יותר מן ההפצה של ידיעות אמיתיות".**

- בכל אחד מן המשפטים – תחמו את הפסוקית, וכתבו את התפקיד התחבירי שלה.
- המירו את **משפט (2)** במשפט פשוט בעל הסגר. אין להוסיף מידע.

3. (25 נקודות)

א. לפניכם שני משפטים.

(1) **הרשתות החברתיות לא רק מהדהדות את התפיסות שלנו, אלא גם משפיעות על דרך החשיבה שלנו.** _____

(2) **הבעיה העיקרית אינה הטיות מחשבתיות, אלא עצלנות מנטלית.** _____

- ציינו ליד כל משפט מהו סוג הקשר הלוגי שבו.
- כתבו את **משפט (1)** מחדש בלי להשתמש במבנה "לא... אלא...". שמרו על הקשר הלוגי שבמשפט.

ב. לפניכם שלושה משפטים ובכל אחד מהם יש תמורה.

(1) **ברשתות החברתיות אנו עדים להכחשה גם של מידע מובן מאליו, כמו סכנת שינויי האקלים.**

(2) **בסופו של דבר אנחנו הגולשים נצטרך להחליט אם הידיעה שאנו נתקלים בה היא אמיתית או לא.**

(3) **טוב נעשה אם ננקוט צעדים אחראיים: הטלת ספק, התעמקות בתוכן והשהיית הלחיצה על כפתור השיתוף.**

- בכל אחד מן המשפטים – סמנו קו מתחת לתמורה.
- מכל אחד מן המשפטים – העתיקו את המילה/המילים שהתמורה ממירה, וציינו את התפקיד התחבירי שלה/שלהן.

משפט (1) – המילה/המילים שהתמורה ממירה: _____ התפקיד התחבירי שלה/שלהן: _____

משפט (2) – המילה/המילים שהתמורה ממירה: _____ התפקיד התחבירי שלה/שלהן: _____

משפט (3) – המילה/המילים שהתמורה ממירה: _____ התפקיד התחבירי שלה/שלהן: _____

4. (25 נקודות)

א. לפניכם חמישה משפטים ובהם נשואים מסוגים שונים.

(1) **כיצד נוכל להימנע מהפצת מידע שגוי?**

(2) **כדאי שנתייעץ עם אנשים קרובים.**

(3) **הפצת שקרים היא לא עניין חדש.**

(4) **הפצת המידע נעשתה זמינה הרבה יותר.**

(5) **לעיתים המידע אפילו שקרי ומניפולטיבי.**

בכל משפט – סמנו קו מתחת לכל נשוא בו.

ב. לפניכם ארבעה משפטים ובכל אחד מהם המילה "עוקבים" מסומנת בקו.

(1) **המספרים 28 ו־29 הם מספרים עוקבים.**

(2) **למשרד החינוך יש יותר מ־43 אלף עוקבים באינסטגרם.**

(3) **אם אינכם עוקבים אחר ההנחיות, אתם עלולים לטעות.**

(4) **מחאת העוקבים הצליחה, והאומן הסיר את הידיעה השקרית.**

- **הקיפו** את שני המשפטים שבהם המילה "עוקבים" היא באותו חלק דיבור.
- ציינו את חלק הדיבור המשותף למילה "עוקבים" במשפטים שהקפתם. _____

(שימו לב: אין לציין את התפקיד התחבירי.)

ג. לפניכם שני משפטים פשוטים ובכל אחד מהם המילה "נחקרות" מסומנת בקו.

(1) **רוב הנחקרות השיבו בשלילה על השאלה.**

(2) **בימים אלה נחקרות ההשפעות של הפצת מידע שקרי על חיינו.**

ציינו מהו חלק הדיבור ומהו התפקיד התחבירי של המילה "נחקרות" בכל משפט.

במשפט (1) חלק הדיבור: _____ התפקיד התחבירי: _____

במשפט (2) חלק הדיבור: _____ התפקיד התחבירי: _____

5. (25 נקודות)

א. לפניכם שלושה משפטים ובהם מילות שאלה. בכל משפט ציינו מעל כל מילת שאלה את התפקיד התחבירי שלה.

(1) **מדוע השקר פופולרי יותר מן האמת?**

(2) **מי כתב את הידיעה?**

(3) **כמה אתרים פרסמו את הידיעה?**

ב. לפניכם משפט מורכב.

הפרסומות שאנו נחשפים להן ברשתות החברתיות הן למוצרים שתואמים את אורח החיים שלנו.

פְּרקו את המשפט לשלושה משפטים פשוטים.

(1) _____

(2) _____

(3) _____

ג. לפניכם משפט. הוסיפו לו סימני פיסוק על פי ההנחיות שאחריו.

דוקטור סוניה בן ג'אפר מנכ"לית הקרן לחינוך מדגישה תלמידינו חייבים לבחון בביקורתיות את המידע שהם מקבלים.

– פסקו תמורה.

– פסקו דיבור ישיר.

פרק ב: מערכת הצורות

(100 נקודות)

בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 6–10 (לכל שאלה – 25 נקודות).

שימו לב: • בכל שאלה שתבחרו, ענו על כל הסעיפים.

- תוכלו להיעזר בדף העזר (עמ' 4–5).

---

6. (25 נקודות)

לפניכם טבלה ובה שבעה משפטים ובכל משפט מודגש פועל.

השלימו את הטבלה – ציינו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הפועל	השורש	הבניין
הניסיון לחשוף אותנו למידע חשוב **נָדוֹן** לכישלון.		
ההטיות הפסיכולוגיות עלולות **לְהַקְשׁוֹת** עלינו לבחון את המידע.		
ברשתות החברתיות **מְפַרְסְמִים** תכנים לא אמינים.		
המטרה בהפצה של תכנים אלה היא **לְעוֹרֵר** רגש.		
הרשתות החברתיות **הִשְׁתַּלְּטוּ** על חיינו.		
אנו **סְבוּרִים** שיש רק דעה אחת.		
ככל שהבינה המלאכותית מתפתחת **נוֹסָפוֹת** לה עוד יכולות.		

7. (25 נקודות)

א. לפניכם טבלה ובה משפטים שבהם מודגש שם פועל. מתחת לטבלה יש רשימת מילים.

השלימו את הטבלה: ציינו את הבניין של כל שם פועל, והעתיקו לכל שם פועל מילה מן הרשימה – מאותו השורש ובאותה המשמעות.

שם הפועל	הבניין	מילה מן הרשימה מאותו השורש ובאותה המשמעות
אנו נהנים **לְצָפוֹת** בסרטונים ברשת.		
רצוי **לְצַפּוֹת** לתגובה.		

רשימת המילים: **הֲצָפָה, מִצְפֶּה, צְפִיפוּת, צִפִּיָּה** (ציפייה), **מָצוֹף**

ב. לפניכם שני משפטים ובכל אחד מהם מודגש פועל.

ציינו את הבניין, הגוף והזמן של כל פועל.

- טוב נעשה אם **נִבְחַר** לפעול מתוך אחריות ושיקול דעת.

הבניין: _____, הגוף: _____, הזמן: _____

- טרם **נִבְחַר** נציג מכיתתנו למועצת התלמידים.

הבניין: _____, הגוף: _____, הזמן: _____

ג. לפניכם שלושה משפטים ובהם מודגשים פעלים סבילים.
כתבו ליד כל משפט את צורת הפָּעִיל של הפועל המודגש בו. שמרו על הגוף והזמן.

- הדיון בנושא החשיבה הביקורתית עדיין לא **מֻצָּה** (מוצה). _____
- טרם **הֻשְׁלְמָה** (הושלמה) עבודת המחקר. _____
- מספר התינוקות **שנוֹלְדוּ** (נולדו) בשנה האחרונה גבוה מזה של השנה הקודמת. _____

8. (25 נקודות)

א. לפניכם צירופי מילים.

- **אֲתָר יְעוּדִי**
- **בִּטָּחוֹן** (ביטחון) **מְדֻמֶּה** (מדומה)
- **הִמָּנְעוּת** (הימנעות) **מִשְׁתּוּף** (משיתוף)
- **מָקוֹר אָמִין**

(1) העתיקו את הצירוף שבו שתי המילים הן שמות פעולה, וציינו את הבניין של כל שם פעולה.
– הצירוף: _____
– הבניין של שם הפעולה הראשון: _____
– הבניין של שם הפעולה השני: _____
(2) שלושת הצירופים האחרים בנויים משם עצם ומשם תואר.
העתיקו את שמות התואר משלושת הצירופים האחרים, וציינו את דרך התצורה של כל שם תואר.
שם תואר: _____ דרך התצורה: _____
שם תואר: _____ דרך התצורה: _____
שם תואר: _____ דרך התצורה: _____

ב. לפניכם שני משפטים ובכל אחד מהם המילה "ארגון" מודגשת.

- אחת ההמלצות בכתיבת סקירה היא **אִרְגּוּן** המידע בתוך טבלה.
- פניתי ל**אִרְגּוּן** העובדים כדי לבדוק את תנאי ההעסקה שלי.

(1) המילה "ארגון" נוטה במשקל שם פעולה, אך רק באחד מן המשפטים היא מבטאת פעולה. הקיפו את המילה "ארגון" המבטאת פעולה.
(2) ציינו את השורש ואת הבניין של המילה **אִרְגּוּן**.
השורש: _____ הבניין: _____

ג. לפניכם ארבעה משפטים ובהם המילה "עוקבים" מודגשת.

- המספרים 28 ו־29 הם מספרים **עוֹקְבִים**.
- למשרד החינוך יש יותר מ־43 אלף **עוֹקְבִים** באינסטגרם.
- אם אינכם **עוֹקְבִים** אחר ההנחיות, אתם עלולים לטעות.
- מחאת ה**עוֹקְבִים** הצליחה, והאומן הסיר את הידיעה השקרית.

הקיפו את שני המשפטים שבהם המילה "עוקבים" היא באותו חלק דיבור.

9. (25 נקודות)

א. לפניכם משפט ובו מילים מוגדלות שהצורנים הסופיים בהן מודגשים.

[בימינו **מהדורות** החדשות **המרכזיות** המשודרות בערוצי הטלוויזיה ב**שעות** הערב עדיין זוכות ל**פופולריות** רבה.]

השלימו את המשפטים שלפניכם.

מבין המילים המוגדלות המילה היוצאת דופן מבחינת משמעות הצורן הסופי המודגש היא _____,

ומשמעות הצורן הסופי במילה זו היא _____.

המשמעות המשותפת לצורנים הסופיים המודגשים במילים האחרות היא _____.

ב. לפניכם רשימת מילים שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי.

מַסְבִּירָן, מִסְעָדָן, מוֹקְדָן, צוֹלְלָן

(1) ציינו את המשמעות המשותפת לצורן הסופי בכל המילים ברשימה. _____

(2) העתיקו את שתי המילים שהבסיס שלהן הוא צורת בינוני, וציינו ליד כל מילה את הבניין של הבסיס.

המילה: _____ הבניין: _____

המילה: _____ הבניין: _____

ג. לפניכם משפט ובו מילים מודגשות.

- קראתי **תְּגוּבִית** (טוקבק) שנכתבה **בִּתְגוּבָה** על **רְשׁוּמָה** (פוסט).

(1) מבין המילים המודגשות העתיקו את המילה שנוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי. _____

(2) שתי המילים האחרות נוצרו בדרך של שורש ומשקל.

העתיקו אותן, וכתבו ליד כל אחת מהן את השורש שלה.

המילה: _____ השורש: _____

המילה: _____ השורש: _____

ד. האקדמיה ללשון העברית פנתה אל הציבור כדי שיציע חלופות עבריות למילה "פּוֹדְקַאסְט".

אחת ההצעות הייתה **שִׁדּוּרֶשֶׁת**, אבל בסופו של דבר ההצעה שהתקבלה היא המילה "הֶסְכֵּת".

מהי דרך התצורה של המילה **שִׁדּוּרֶשֶׁת**? _____

10. (25 נקודות)

א. לפניכם קטע שחסרים בו **פעלים**. קראו אותו, וכתבו בכל מקום ריק את ה**פועל** המתאים על פי השורש בסוגריים.

זה כמאתיים שנה יש מגמת התחממות בכדור הארץ, ומגמה זו _____ (א-ו-ץ) בשני העשורים האחרונים. אירועי אקלים קיצוניים הולכים ו_____ (ר-ב-י). עוד ועוד ראיות מדעיות מצטברות ו_____ (י-כ-ח) כי ההתחממות מושפעת מפעולות האדם, וגורמת לפגיעה במערכות האקולוגיות.

מדעני האקלים _____ (ש-ו-ב) ומתריעים כי משבר האקלים מחריף ויש למהר ו_____ (נ-ק-ט) פעולות לצמצומו. אף על פי כן באינטרנט וברשתות החברתיות _____ (פ-ו-ץ) באין מפריע מידע כוזב רב על משבר האקלים.

בעקבות זאת בשנה שעברה פרסמה האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים דוח ש_____ (י-ע-ד) להתמודד עם הטענות של מכחישי משבר האקלים. הדוח _____ (ס-י-ם) בקריאה שלא להתייחס להכחשות אלה ולפעול בכל תוקף להתמודדות עם משבר זה.

ב. לפניכם קטע שחסרים בו **שמות**. קראו אותו, וכתבו בכל מקום ריק את ה**שם** המתאים על פי השורש בסוגריים.

מטרתה של החשיבה הביקורתית היא לבחון היטב עובדות, ידיעות ודעות, להטיל בהן ספק, ובסופו של דבר להחליט אם הן אמת או שקר.

אחת ה_____ (ג-ד-ר) של החשיבה הביקורתית היא "פעילות שקולה ומעשית המתרכזת ב_____ (ח-ל-ט) במה להאמין ומה לעשות". הפעילות "השקולה והמעשית" הנדרשת לחשיבה ביקורתית היא שאילת שאלות וחיפוש _____ (י-כ-ח). זאת כדי לגבש דעה אמיתית ובלתי משוחדת.

בימינו חינוך לחשיבה ביקורתית הוא מטרה ראויה ההולמת את רוח הזמן. בבתי הספר מעודדים את התלמידים לחשיבה עצמאית ולהימנעות מ_____ (ס-כ-ם) אוטומטית עם דעות ואמונות שעלולות להוביל אותם לדרכי פעולה שגויות. חינוך זה מתבסס על ה_____ (ב-ו-ן) שכל ילד וילדה יכולים לפתח חשיבה ביקורתית.

_____ (ע-ר-ע-ר) והטלת ספק הם מן המאפיינים הבולטים של החינוך לחשיבה ביקורתית. תלמידים לומדים להטיל ספק גם בדברים שנאמרים להם מפי בעלי סמכות. עניין זה הוא _____ (ר-כ-ב) עיקרי בחינוך, גם אם הוא מאתגר לעיתים את הגורמים המחנכים.

כל הבגרויות בלשון עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/lashon